

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 — —
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, május 27.

A mi gyarmat háborunk.

A gyarmatokat mindig olyan birtoknak tekintették, melyeknek egyéb hivatásuk nem lehet, mint minél több hasznot hozni a tulajdonosnak. Otthon lehetett a nemzet alkotmányos, humanus, türelmes, de a gyarmatokon csak ur volt.

A gyarmatot el lepték az új urak, mint telepések. Ezek dolgoztatták az őslakókat, de a munka gyümölcsében osztolni nem engedték. Be váltották tetszés szerinti áron a terményeket, eladták lehető jó áron, s e két manipuláció közötti különbség jó summa pénzt hozott mindig a — szenzálnak.

Amíg birta a gyarmat ezt a rabló gazdálkodást, mely csak zsarolt, de vissza nem pótol semmit, addig így ment az élet, ha pedig meg apadt a szenzálok jövedelme, az új foglalkozás nyeresége kibebédett, akkor vagy magára hagyták a pusztuló gyarmatot, vagy függetlenítették magukat a gyarmatosok a mostoha anyaországtól, okszerűen gazdálkodtak a maguk számára, szükséges befektetésekkel fokozták a jövedelmezőséget, vámok által védtek fejlődő közgazdaságukat s nem egyszer túl nőttek régi uraik hatalmát, a volt felesleges ország erejét.

Igy gazdagodott meg Anglia — gyarmataiból, így tartotta fenn magát tunyasága daczára Spanyolország — gyarmatai jövedelméből, így szeretne olcsó haszonra szert tenni Amerika s háborút kezd — gyarmatért.

Bizony a gyarmat jó dolog! A gyarmat önti a nyersterményt, bánya terményeket, értékes fanemeket, mezei terményeket, gyapjút, halat, vadat s mindent, mi jó falat, bőven önti, de mit csináljon vele? Meg nem eheti, maga zsirjában meg nem fulhat, tul ad hát rajta úgy, a mint veszik, s kap érte pénzt, annyit amennyit *adnak neki*. Ezt a pénzt sem eheti meg, de vehet rajta minden szükségességet. Eszközöket a bányászat, mezőgazdasághoz, posztót ruhának, prémeket dísznek, gépeket, melyekkel gyorsabb üzembe hozhatja termelését. Kap pénzt minden szükségességet, de *annyiért*, amennyit az anyaállam követel.

Vegyen mástól, más olcsóbban adná? Csakhogy nem lehet, mert a gondos anyaállam olyan vámot vet minden ipari cikkekre, ami más országból való, hogy az a vám miatt még drágább mint a drága anyaországbeli ipari termék s ha mégis azt veszik, jobbat kaptak talán, de az anyaország így is meg nyeri a vámon, amit veszteni látszik a révén.

Vagy talán építsen gyárat a gyarmat? Hiszen mindent, amit feldolgozna drágán ad vissza az anya állam, a gyarmatból vitt ki olcsón. Persze, de az iparüzést a gyarmatokban lehetlenné teszi a féltékeny anyaállam, hiszen éppen ez az anomália az ő jövedelmi forrása.

Jó tehát a gyarmat, de az is érthető, hogy sokat forronganak a gyarmatok. Ez a ruha, melyet e pár sor magyarázatban szabunk, nem csak Kubára illik, de ugyancsak sujtásos magyar kosztüm.

Nyers termelő állam vagyunk, közös

vámterületben Ausztriával. Ez a közös vám elzárja tőlünk idegen népek iparát s kényszerű piacává tesz Ausztriának. De nem is véd bennünket úgy mint Ausztriát, mert hozzánk özömlik az oláh és orosz buza, olasz bor szabadon lenyomva a mi nyers terményeink árát, de be nem juthat egy gép, vagy posztó, vagy egyéb ipari termék, csak Ausztriából. Állíthatnánk magunk is gyárat, feldolgozhatnók mi is nyers terményünket? Könnyebb ezt elgondolni, mint kivinni. Nekünk sehol sincs piacunk ipari termékre, csak önmagunk között s itt benn egy kezdő ipar vállalat aligha tudna konkurálni Ausztria fejlettebb iparával, mely otthon is, nálunk is piacozal bír.

E viszony mellett még adósságai jó részét is nyakunkba rázta Ausztria s most még többet próbál nyakunkba rázni.

Az osztrák delegátusok vitája minden illuziót szét fosztatott. Késhegyig menő harcra beszélnek, ha kvótánkat fel nem emelik, minden dologban, ami Magyarországgal össze függ s mig az osztrák delegátusok így fogadkoznak, mig nyíltan követelik a hajóhad szaporítását, mely az ő kereskedelmüket védné, felállítására az ő gyáraiknak adna jövedelmező munkát, mégis jó részt mi fizetnők; addig a mi delegátusaink hallgatnak és bizalmat bólogatnak.

Mi példás gyarmat vagyunk, még csak nem is lázongunk. Csak pusztulunk csendesen. A szenzálok felhiznak rajtunk, Ausztria boldogul általunk és szépen rendezi adóságait, mi pedig nem bírjuk még azt sem bevárni, mig feljebb megyen a

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

A modell.

— Rajz. —

Írta: KRITSA RÓZA.

Nagy lőtás-futás van Kovács János tisztartó ur portáján. Két nőcseléd szalad ki a hálószobából; egyik a konyha felé tart, míg a másik az udvar háttérében levő huthoz siet s a kezében levő edényt megtöltve a vederrel merített jéghideg vízzel, gyors léptekkel megy vissza a szobába. A kocsis, egy másik cseléd — az úgy nevezett mindenés — segélyével nagy ügyel-bajjal az udvarra huzta a régóta használatlan álló porlepte csészát s a nélkül, hogy a legkevésbé gondolna annak megtisztogatására, lázas sietséggel a lovakat kezdte befogni. Ez alatt a mindenés a nagy kaput nyitá föl s az utcára kilépve, gyors léptekkel iramodott lefelé.

Pár percz mulva befogva valának a lovak; a kocsis felülve a csészára, ostorával megérinté őket és a kapun kimenve, sebes vágatva indult utjára.

Két különböző irány felé tartottak.

A mindenés a helybeli és a kocsis a szomszéd város orvosához van küldve, azonnali jövetelre kérti őket, mert nagy baj adta elő magát.

A szülők szemefénye, a testvérek, rokonok elkényeztetett kedvencze, az üde bájos szép virág: Ibolyka aggasztóan beteg.

Hófehér ágyán mint letört lilium fektött a leány halálsápadt arccal, melyről a rózsák néhány percz alatt lettek letéptve egy párbeszéd által, a melynek ő véletlenül lett fültanuja...

Néhány órával ezelőtt még mosolygó arccal, üdén, virágzón szokelt szüleihez, szokása szerint kézsókok között kívánni jó reggelt és engedélyüket megnyerve a rendes reggeli sétához, könnyű nyári ruhájában, alig érintve picziny lábával a földet, lebegett ki a vén tisztartói-lak udvarából, hű kísérője: kedves kis pincsi kutyájának társaságában.

Lépteit most is, mint máskor a mező felé irányítá, a honnan rendszeren dél felé jött haza.

Ma azonban már a dél is elmúlt s a huleve leszürve csendes fővéssel várakozott a tűzhely szélén a finomra metélt laska beleve-tésére és Ibolyka még mindig késett.

A szülők nem tudva mire vélni e szokatlan esetet, aggódni kezdettek leányuk hosszas kimaradása fölött s épp a midőn Pétert, a mindenest előszóliták, hogy felkeresésére küldjék, Miczinak a kis kutyának keserves vonítása tít meg füleiket.

— Szent Isten! mi történhetett? — kiáltának egyszerre rémülten s nyomban követék az utcaajtó felé a kis pincsi bebocsátására siető mindenest.

A mint Miczi megpillantá őket, még fájdalmasabban vonított, fejét ég felé tartva hosszú elnyújtással s a helyett, hogy hívásukra be menni igyekezne, huzgálni kezdte ruháik szélét és indulni akart vissza a mező felé.

Kovács János és neje a réműlettől dermedten, hang nélkül állottak néhány pillanattig s csak a mindenesnek figyelmeztető szavára tértek magukhoz a nagy ijedségből.

Kovács tisztartó néhány pillanat mulva a mindenés és a kocsis kíséretében a kis kutya után indult.

Miczi sebes futással a mező felé tartott, meg-megállva olyankor, midőn észrevéte, hogy kísérői messze elmaradtak tőle, a kikeről csak úgy csurgott az izzadtság, a gyors menés miatt.

Már kiérték a mezőről, az erdő szélét is elhagyták és Miczi még mindig szaladt előre. Végre aztán egy fenyőfa csoportnál megállott s újra hallatá keserves vonítását.

Midőn Kovács János cselédeivel oda ért, fájdalmas kiáltással rogyott térdre, annyira kétségbeejtőleg hatott rá az eleje tárult jelenet: szive bálvány, a becézett gyermek életlenül feküdt a földön.

— Meggyilkolták leányomat! — hörgő rekedt hangon.

— Instálom nincs megölve — nyugtatá meg a mindenés — csak elájult a kisasszony. Bizonyosan megijedt valamitől, vagy a sok séta ártott meg a nagy melegben. Ni, hiszen egy kosár virágot szedett.

Aztán a két erős cseléd karjaira vevé a leánykát és megindult a szomorú menet.

Haza érve ágyra helyezték s több féle kísérletet tettek felélesztésére, de minden hasztalan volt. Végre is orvos után küldtek.

nyers termény ára, hanem a nagy adó, kevés jövedelem, drága iparczikkék miatt lábán adjuk el a termést, holdankint az erdőt előre és bérbe a bányákat. Innen van, hogy a munkás magyar nép éppen hogy él, a szenzál gazdagszik s Ausztria adhatja a nagyhatalmasságot, melyben a mi részünk papiros és erre irt betűk, az osztrákoké pedig a hadsereg, diplomácia és az összes vámszerződések.

Uraink még nem igen érzik ennyire a nyomorúságot, a gyarmati kiélést, de a nép, mely pusztul a mostoha anyaország nyomása és a szenzálók ügyeskedése folytán, érzi és lázong.

Nem szocializmus dül itt, hanem a kiélt nép lázong — gyarmat forradalom a fel-fel tűnő paraszt lázadások.

A kormány újabb provizóriumon törí a fejét, a német pártok újabb nehézségeket gördítenek még ahhoz is, hogy legalább így maradjon a helyzet. Súlyosbbitani akarják, a delegációnk pedig bölint mindenre.

Lehet, hogy fontos politikai okok akadályozzák az önálló vámterületet, a külön hadsereget, külön diplomáciát, de semmi sem akadályozhat meg bennünket, hogy egy független államot megillető jogokat követeljünk. Lehetőséget az ipari fejlődésnek, javítását a vám rendszernek és erős agrár-politikát, mely nálunk a legvitálisabb.

Ezért kell küzdeni az egész ellenzéknek és nem magyar az, ki e küzdelemben nem csatlakozik hozzájuk.

Országos közoktatási tanács.

— Harmadik nap. —

Tanácskozásait ma már 9 órakor kezdte meg az országos közoktatási tanács. Az ülést Fehér Ipoly nyitotta meg.

Sorra került a *természetrájk és kémia anyagának új beosztása*.

Az állandó bizottság javaslata erre vonatkozólag a következő: A gimnáziumban a természetrájk tanítása elválasztatik a földrajztól s heti 2—2 órában külön helyet foglal el; a

természetrájkai disciplinák tanmenete, a vegytan kedvéért, a gimnáziumi IV—VI. osztályokban változást szenved; IV. osztály: növénytan a szükséges kémiai előismerettel, V. osztály: állattan, VI. osztály: ásványtan vegytannal kapcsolatban a reáliskolákban a vegytan tanítása egy-egy osztálylyal magasabban foglal helyet s az ásványtan tanítása a vegytannal kerül kapcsolatba az V—VI. osztályokban.

Elsőnek *Paszlavsky József* szólalt fel. Mint-hogy ő ugyszólván az egyedüli a tanácsban, a ki kémiával és természetrájkkal foglalkozik, sokan abban a hiszemben voltak, hogy ő volt a javaslat e részének tervezője s már eleve szitkozódta ellene. Kijelenti, hogy a bizottsági munkát e pontjában neki van a legkevesebb része, s ő a javaslattal szemben egészen ellentétes álláspontot kénytelen elfoglalni. A gimnáziumokra nézve azt indítványozza, hogy a IV. osztályban ásványtant, az V.-ben növénytant és VI.-ban állattant tanítsanak. A reáliskolákban javasolt beosztással sincsen megelégedve. Itt — ugymond — a bizottság valóságos vivotectiót vitt véghez. Kiküszöbölt egy olyan tárgyat, a mely egyaránt fontos és érdekes: a geológiát. Ezt a tárgyat a gimnáziumokban is be kell vezetni.

Pásthly Károly polgári iskolai igazgató (Kecskemét) nem osztja *Paszlavsky* nézeteit. Altalában igen helyesnek tartja a bizottság munkálátát, esupán az órák számát véli túlmagasnak, s ezért az I. és II. osztályban egy-egy óra elhagyását javasolja.

Lád Károly módosítani akarja az I. osztály tananyagát, amelynek egy részét a II. osztályba óhajtja átvinni.

Cherven Flóris az elnök engedelmével egy tegnapi tárgyalat ponthoz szól: a *földrájk* tanításához, amely a tantárgyaknak valóságos mostoha gyermeke. Főlélegesen tartja, hogy a földrájk fontosságát fejtegesse, de tapasztalatból tudja, hogy fiatalságunk nagyon fogyatékos földrájk ismeretekkel hagyja el a középiskolát. Ennek orvoslására a földrájkot a felsőbb osztályokban is felveendőnek tartja, még pedig mint önálló tantárgyat. A VII. osztályban kér a számára helyet.

Kovács János tanítóképző-intézeti tanár helyesnek tartja az ásványtan és vegytan összekapcsolását, csak e kapcsolat módjának fontos-

ságára utal. A tanítás elején a kémia alapelveivel kell megismertetni a tanulót, hogy azután az ásványtant már kémiai szempontokból vizsgálhassa.

Rombauer Emil főigazgató (Brassó) *Paszlavsky* felszólalásával foglalkozik. Az anyag beosztásával ő sincsen megelégedve. Természetellenesnek tartja az ásványtannak a kémiával való összekapcsolását, mert ez vagy az egyiknek vagy a másiknak rovására fog menni. Nem bánja, ha az egyiket egészen el is hagyják, de ez a kapcsolat a keresztülvitelnél sok akadályba fog ütközni.

Balogh Péter a reáliáknak a humaniorákhoz való viszonyát fejtegeti. A külföldön mindenütt kisebb a reáliák százaléka, mint nálunk. A felszólalások mind lelkesen nyilatkoztak a klasszikus nyelvek mellett, s amikor arra kerül a sor, hogy a lelkesedés praktikus alapot nyerjen, akkor több tanórát szánnak a reáliákra, mint a humaniorákra.

Bokor József dr. az ásványtannak a középiskolák III. osztályába való fölvételét indítványozza már csak azért is, mert a középiskola IV. osztályából számos növendék szakiskolákba távozik anélkül, hogy az ásványtanról valamit hallott volna.

Komlóssy Ferencz orsz. képviselő csak egy megjegyzést akar tenni. Cherven felszólalására tér vissza s helyesli annak intencióit, mert fiatalságunk nagyon primitív földrájk ismeretekkel lép ki a középiskolából.

Ilosvay Lajos a kémiának rendkívüli fontosságát emeli ki. Az általános műveltségnek lényeges kelléke ez. Hosszasabban védelmére kel az állandó bizottság munkálátának, amelyet a maga részéről teljesen kielégítőnek tart.

Stóhr Antal főgymnáziumi igazgató (Kassa) a III. osztályba fel akarja venni a kísérleti természettan alapelveit.

Fehér Ipoly elnök, mint a tanácsnak tagja szólal fel. Teljesen osztja *Ilosvay* nézeteit s azokat határozati javaslat alakjában akarja benyújtani. Szerinte az állat- és növénytan mindegyikére az ásványtan előtt tárgyalandó, hogy a tanuló először azzal ismerkedjék meg, amit élni, mozogni lát s csak azután a holt ásványokkal, aggodalmasnak tartja a kémia kettőszakítását a IV. és VI. osztály között.

Mint névrokona: az illatos kis ibolya, a mely szerényen meghuzza magát az árnyékok nyújtó fa tövével, oly egyszerűen nőtt fel Ibolyka szüleinek védszárnyai alatt az igénytelen kis faluban, elrejtve a zajos, fénylő városok elől.

Irni, olvasni, no meg egy kis számolásra maga a tisztartó ur tanította, de zene, rajz, német és francia nyelvek ismeretlenek valának előtte.

Valahányszor egy-egy rokon látogatást tett a tisztartóknál, mindig szóba jött az, hogy jó lenne a leánykát pár évre egy zárdával bíró városba küldeni mivelődés céljából; de kivételre s hasam mehetett a dolog, mert a szülők nem bírtak megválni a kedves gyermektől.

Különböben Ibolykának sem volt kedve kimenni a szülei házból, bármilyen csábító képeket festettek is a rokonok a városi nevelésről. Mindezekre felelete csak az vala:

— Nem megyek idegen emberek közé; én csak jó anyáskám s apámmal akarok mindig lenni. Ezután is jó lesznek — folytatá anyja keblére borulva — csak ne küldjenek a zárdába. Én az erdőt és mezőt szeretem, hol annyi sok szép virágot szedhetek.

Ibolyka fáradhatatlan volt a vadvirágok szedésében, mert ellenállhatatlan vágy erte mindig a szabad természet ölébe, hol vig dalolás között tölté meg kosarát a tarka virágokkal.

A rügy fakasztó tavasz beköszöntével egész késő őszig minden délelőtt tett sétát. Útja ren-

desen a mező felé tartott, a melynek széléhez, közel esvén lakásukhoz, néhány percz alatt ért. Itt azután, nem tekintve a mesgyére, összevissza bolyongott a kalászkok között, buzogn szedve a kedves kék buzavirágokat, a mely műveletet csak akkor hagyta félbe, midőn karján a kosár félig telt velők. Ezek fölébe gyűjtötte a rét tarka virágait; eközben egy kis domboldalhoz ért. Itt már a mezőt koszoruzó ózondus levegője fenyves erdő vette kezdetét s itt-ott elszórtan volt egy-egy sudar fenyő. Ibolyka rövid szemlét tartva ezek fölött, egy legtöbb árnyékok nyújtó lombos fának tövéhez állt.

Hűségese társa; a fürge lábú Miczi, kifáradva a folytonos szaladgálásban — mert míg Ibolyka a virágokat szedte, ő az alatt a buja zöld fűben s dús vetés között összevissza futkározott — lihegő mellel, hosszan nyult el urnője lábai előtt, közvetlen közelében a virággal telt kosárnak, a melyből Ibolyka külön választá a kék buzavirágokat és a füre helyezve, a színes virágok összekötéséhez kezdett.

A hófehér gömbölyű kacsókat annyi ügyességgel tudták egymás mellé illeszteni a különböző színű virágokat, mintha csak tanult mestersége lett volna a leánykának a csokor kötés.

Azután a buzavirágokra került a sor. Ehhez már nem vette használatba színes fonálát Ibolyka, mert hajlítható zöld száruk engedelmesen tekerődtek egymásra az ügyesen kormányzó kezek alatt és kis idő múlva a esinos kék koszeru is készen volt

Azután még egy kis pihenés és — kosarát a belehelyezett csokorral az egyik, a buzavirág koszorút a másik karjára öltve — séta haza felé, a mikor is már majdnem deket mutatott a nap.

Egy alkalommal, a mint halkan dalolva az utolsó buzavirág szálatat kötözgeté a koszoruba, Miczi fektéből hirtelen felszökve, sikitő vékony hangjával fülsértően kezdett ugatni.

Ibolyka veszélyt sejtve, egész testében remegni kezdett s tekintetét félenken hordozá körül. Egyszerre ijedt sikolyt hallatva menekülni igyekezett, de mintegy varázslattól megigézve, lábai a földbe gyökereztek s szemei delejes áramlattól vonatva tapadtak az átelleni bokor felé.

A fa alatt egy magas délczeg alak állott, akire méltán mondhatni azt, hogy a férfi szépség mintaképe. A szép metszésű száját finom kis bajusz ékíté s dus holló fűrtök árnyékolták körül a fehér magas homlokot, mely alól a mélytűzű fekete szemek sováron tapadtak a szőke leányka Madonna arczára. Széles vállu, karcu termetét könnyű nyári barna ruha fedé. Oldalán vállsij által tartva festékes doboz függött. Jól ápolt fehér kezében palettát tartott, melyre vázlatok voltak vetve. Érczes szép bariton hangján tiszteletteljesen köszönt és bocsánatot kért az között ijedelemért.

Csak pár percz elteltével tudott megszólalni a leányka.

— Nem haragszom — mondá, szeméren a földre sötve gyönyörű sötétkék szeméit.

Az állandó bizottság nevében *König* Gyula válaszolt a felszólalásokra. Paszlovszky indítványát nem fogadhatja el, mert helytelennek tartja azt az álláspontot, hogy a középiskolákban önálló természettudományi discipeniákról legyen szó. A középiskola tanulójának csupán a tudomány főbb czimeit kell megismernie. Csak az a kérdés, hogy az elemi tanulmányokból mennyit kell beleszorítani a középiskolai kurzusba. E tekintetben pedig a tanterv teljesen kielégíthető. Részint felvilágosításokkal szolgál az egyes felszólalóknak, részint polemizál velük s végül figyelmébe ajánlja a tanácsnak az állandó bizottság elaboratumát.

Az elnök erre a vitát e tárgy fölött be-rekesztette. Az összes ülés a bizottság munkálzatát általánosságban elfogadta. Azután az indítványokra szavaztak. Cherven indítványát csaknem egyhangulag elfogadták. Kovács János indítványát az utasításokba veszik fel. Bokor József indítványa kisebbséget hozott; Fehér Ipoly indítványától elállt.

Az új bélyegek.

Már hónapok óta beszéljük, hogy a miniszteriumban új bélyegek kibocsátását tervezik, azonban mindeddig semmi bizonyos sem szivárgott ki, míg végre a hivatalos lapnak tegnapi száma közöl egy hirdetőmentyt, amelyet a pénzügyminiszterium bocsátott ki az új bélyegekről.

A hirdetőmenty szerint most egyelőre csak az *okmány* bélyegeket változtatják meg s bocsátják ki — korona értékekben. Az érték nem igen változik, csak két olyan bélyeg van, ami eddig krajczároknak nem volt meg. Összesen 29 féle értékű bélyeg lesz kibocsátva, amelyek közül a legkisebb értékű egy fillér, a legnagyobb 40 korona. A leírásból úgy látszik, hogy a bélyegek nyomása igen szép s minden egyes értékű bélyeg más színű lesz.

A régi bélyegek csak szeptember 1-ig lesznek forgalomban, amikor is végleg kivonják a forgalomból s szeptember végétől már az értékét sem téríti vissza az állam.

Az e tárgyban kladott hirdetőmenty a közönséget érdeklő részben így hangzik:

A magyar korona országai területén 1891.

évi április hó elseje óta forgalomban levő magyar bélyegjegyek helyett 1898. évi július hó elsejétől kezdve koronaértékre szóló új bélyegjegyek fognak forgalomba bocsátatni.

Az új kiadású bélyegjegyek 1, 2, 4, 6, 8, 10, 14, 20, 24, 30, 40, 50 és 72 fillér, továbbá 1 korona, 1 korona 20 fillér, 1 korona 50 fillér, 1 korona 80 fillér, 2, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 20, 24, 30 és 40 korona értékben, összesen 29 féle értékfokozatban vékony fehér vízjegyes papíron és enyvezett hátrészszel vannak kiállítva.

Az új bélyegjegyek két főrészből állanak, u. m.:

- a) a tulajdonképeni bélyegképből és
 - b) az annál nagyobb bélyegalnyomatból.
- A filléres bélyegjegyek 29 mm. széles és 35 mm magas alakban, rajzban egyféle alnyomattal és háromféle bélyegképpel; a koronás bélyegjegyek 36 mm. széles és 44 mm. magas alakban szintén egyféle alnyomattal és háromféle bélyegképpel, különféle színben nyomva kerülnek forgalomba.

A bélyegjegyek alnyomata két finom vonal közé zárt, csipkészerű díszítményű keretből és azon belül egy a filléres jegyeknél vízszintesen, a koronás bélyegjegyeknél merőlegesen párhuzamos finom vonalakkal áttört felső mezőből és egy külön ékítményes keretben f galt alsó táblácskából áll, a mely utóbbiból az „1898” évszám arab számjegyekben fehéren tűnik elő.

Tekintettel arra, hogy a bélyeg- s illeték-törvények és szabályokban az egyes díjtételek s bélyegilletéki fokozatok osztrák értékben vannak megállapítva a korona értékre való átszámításnál $\frac{1}{2}$ krajczár egy fillérrel, 1 rajczár két fillérrel, 50 krajczár egy koronával s 1 frt két koronával egyenlő értékűnek veendő.

A jelenleg forgalomban levő bélyegjegyek az 1898. év július hó elseje után is 1898. évi augusztus hó 31-éig árusíthatók s teljes érvénnyel használhatók, 1898. évi augusztus hó 31-ének lejártával azonban forgalmon s érvényen kívül helyeztetnek, mihez képest 1898. évi szeptember hó elsejétől kezdve kizárólag csak új bélyegjegyeket szabad elárúsítani és használni.

Az ekként forgalmon s érvényen kívül helyezett bélyegjegyeknek ezen időpont letelte után való használata a törvényes bélyegkötelezettség nem teljesítésével egyenlőnek fog tekintetni s az illetéki szabályok szerint ezzel egybekötött hátrányos következményeket fogja maga után vonni.

A forgalmon kívül helyezett, érvényt vesztett bélyegjegyek a törvényes határozmányok megtartása mellett a bélyegraktáraknál, kir. adó- s jövedéki hivataloknál az 1898. évi szeptember hó elsejétől bezárólag ugyanezen

hó 30-áig új bélyegjegyekkel ingyen lesznek kicserélhetők.

Az ez iránti beadványok bélyegmentesek. Ezen határidő letelte után a forgalomból kivont, érvényt vesztett bélyegjegyek sem kicseréltetni nem fognak, sem értékük meg nem térítettik.

Ipar s kereskedelmi könyvek, valamint magán váltóürlapok, számlák sat., a mennyiben ezekre a jelenleg forgalomban levő bélyegjegyek az 1898. évi szeptember hó elseje előtt szabályszerű hivatalos felülbélyegzés mellett alkalmaztattak, a most említett időponton túl is fennakadás nélkül vétethetnek használatba, a küllöldi hírlapi, hirdetőmentyi, naptári s bélyeges ürlapokra nézve — kivéve a kincstári vasuti fuvarlevélürlapokat — valamint egyéb bélyeg-értékjelzésekre nézve egyelőre változás nem áll be.

Budapest, 1898. május 20-án.

A m. kir. pénzügyminiszteriumtól.

A holnapi bérmálás.

Holnap, Pünkösöd első napján a székes-egyházban *Schlauch* Lőrincz bíbornok, megyés püspökünk Ő Eminenciája a nagyváradi három plébánia felserdült ifjuságát s a felnőttek közül azokat, kik valami oknál fogva ezen csak egyszer fölvehető szentségben még nem részesültek, a bérmálás szentségében fogja részesíteni.

A szertartás, tekintettel a bérmálandók nagy számára, *reggel 8 órakor kezdődik* a bíbornok püspök által tartandó ünnepélyes sz. misével; mely után a sz. beszédet dr. *Bognár* István apátkanonok fogja tartani.

Mihez tartás végett figyelmébe ajánljuk az érdekelteknek a következő tudnivalókat:

A bérmálandók már a sz. mise megkezdése előtt jöjjenek a templomba, hol a szent mise és szent beszéd alatt kellő áhitattal vegyenek részt és pedig lehetőleg a bérmászülők közelében, hogy a felállításkor könnyen föltalálják egymást. Amennyiben nem volna lehetséges a nagy sokaság miatt a bérmászülőknek bérmagyermekikkel egymás közelében lenni, igen czélszerű, hogy ha a bérmászülők és bérmagyermek elfoglalt helyeiket még a sz. mise előtt kölcsönösen megjegyzik s lehetőleg nem változtatják. Különösen gondja legyen a bérmálandóknak s ellenőrzésképpen a bérmászülőknek arra, hogy a bérmálandók *bérmaczedulái-*

— Csak megijedtem, hogy a kutya talán valami...

— Vadállat közeledtét jelenté, nemde? — nevetett jókedvűen a rejtélyes idegen. — De már nem fél ugy-e? hisz láthatja, hogy nincs ok reá, mert semmi gyilkoló eszköz nem található nálam. Én kedves kisasszony szenevedélyes festő vagyok. Látja ezeket a vonalakat? most még semmi, de kitartó munka után ebből egy keretbe foglalható kép lesz. Egy ugynevezett tájkép; de értek én az arckép festéséhez is. Gyakran jár erre a kisasszony?

— Minden nap — felelt Ibolyka.

— Sétakedvből nemde?

— Szeretem a virágokat — szólt szenevedélyes hangon a leányka s önkénytelenül kosara felé pillantott.

— Ah mily kedves — kiálta a festő, kezébe véve a csokrot s koszorut. — S kegyed kötö ily csinosan össze?

— Igen, — mondá némi büszkeséggel Ibolyka.

— Akar nekem örömet szerezni a kisasszony?

Ibolyka kérdően tekintett a csábos fekete szemekbe.

— Látja, — folytató a festő — végtelenül leköteleztem, ha megengedné, hogy kedves alakját lefessem. Ni, milyen pompásan áll szöke fején a kék koszorú! De nem haragszik ugy-e, hogy rá illesztettem?

— Nem, — volt az alig hallható válasz.

— No annak örvendek, mert fájna az ne-

kem, ha megbántottam volna a kisasszonyt. De arra még nem volt szives feleletet adni, hogy kérésemet teljesíti-e, megengedve azt, hogy alakját papírra varázsoljam? Én is gyakran járok erre, élvezni az erdő balszamos levegőjét s gyönyörködni a természet fenségében. Így; ha nem ellenzi kegyed, gyakran találkozhatunk s legközelebb már hozzá fognék a vázlatához. Nos kedves kisasszony, lesz szives a modell fázasztó szerepére vállalkozni?

Ibolykára a fekete szemek tüzszikrái, a dallamos édes hang olyan bűvhatással voltak, hogy minden meggondolás nélkül adta beleegyezését a találkákhoz, nem jutva eszébe az, hogy erre előbb szüleinek engedélyét kellene kikérni s csak akkor tért magához a varázslatból, midőn a festő arra kérte, hogy e dolgról senkinek ne szóljon.

— Miért? — kérdi megdöbbenve. — Talán megrovandó az, ha engedem, hogy lefessen, mert másképp miért kellene hallgatnom arról? Én jó szüleim előtt semmit nem szoktam eltitkolni.

A festő hosszú magyarázattal felelt a leányka kérdésére. Elmondotta, hogy szándéka van néhány festményét az őszi tárlaton a budapesti képcsarnokban kiállítani, de óhajta: az, hogy előzetesen senki ne tudjon arról, hogy milyen tárgyakat választott munkájához. Aztán milyen kellemes meglepetés lesz az Ibolyka szüleinek, midőn hírül veszik, hogy az embe-rek megszámálhatatlan sokasága gyönyörködik kedves leánykájuk arcképében; sőt kavés

költséggel felrándulhatuak Pastre, a kép meg-szemlélése véget. És miután sikerült Ibolykát meggyőzni afelől, hogy kívánságának minő egyszerű oka van, meg lett ígérve a mély hallgatás.

Ez első találkozás május vége felé történt s midőn néhány nap múlva újra összejöttek, a festő hozzá fogott a kép vázlatához. Azután majd minden héten találkoztak, minden alkalommal egy-egy órácskát tartva a munka mellett. Ibolyka a festő által kivánt poseba helyezkedve, igen türeelmes modellnek bizonyult; de fázasztó szerepéért dusan kárpótolva érzé magát, midőn a festő félre téve rajzeszközeit, társul szegődött a virágok szedésénél, mert a csokors koszorúnak nem volt szabad elmaradnia, a szülők netaláni gyanujának kikérülése végett. A virágok szedése és összekötése alatt a festő kellemes társalgással szórakoztatta Ibolykát, a ki már nem volt az a falusi egyszerűségben felnőtt félénk kis leány, mint ismeretségük kezdetén: dallos hangjával vígan csicseregett, miközben szép szemeit bátran függeszté lovagjának csábos arczára.

A még csak 16 tavaszt látott s a rokokó által vadvirágnak nevezett kis leány, rop-pant átalakuláson ment keresztül rövid pár hó alatt. Ő azonban arról mit sem sejtett, csak azt tudta, azt érzé, hogy szivecskéje mondhatlan édes érzéssel van tele, s hogy ezután nemcsak édes szülei, de a festő személye is nélkülözhetlenné lett reá nézve. Kietlen pusztasággá vált előtte mező s erdő olyankor, a mi-

kat magukkal hozzák, mert ezek a bérálás előtt nyitva kézben tartandók.

S ha netán valaki elvesztette volna bérmezőjét, az ügy rendbehozatala végett idejében jelentkezék plébánosánál, mert különben nem fog megbérmáltatni, mert ezen bérmezőjűk a bizonyítékai annak, hogy az illető megbérmálható s ezen czédulából állítatik össze a bérálás anyakönyv.

A bérmezősülék bérmezőgyermekük háta mögött s jobb kezük azok jobb vállára téve várják be míg a béráló főpásztor jobb kezét a bérmező fejére teszi s a sz. chrismába mártott hüvelyk ujjával ennek homlokát kereszt alakban megjelöli a megfelelő latin imádság közben: (N. Én téged megjelöllek a kereszt jelével s megerősítek az üdvösség chrismájával az Atyának és Fiának és Szentléleknek nevében. Amen.) s gyöngéden megüti a bérmező jobb oldalát a szavakkal: Pax tecum! (Béke veled.)

Ezután a megbérmálnak sz. chrismával megkent homlokát egy áldozó pap megtörli.

Az így megbérmáltak a rendezők utasítása szerint a sorból távoznak, de a szent ténykedés befejezése előtt, vagyis a *megbérmáltakra adandó főpásztori áldás előtt az új bérmezőknek a templomból nem szabad távozniok.*

Amennyiben a bérmezők nagy sokasága miatt egy-egy nagy csoport megbérmálása után megadatik az okvetlenül bevárando főpásztori áldás, erről értesítetnek a megbérmáltak.

A bérmezők száma értesülésünk szerint körülbelül 1000 lesz.

Audiatur et altera pars.

— Lepsényi védelme. —

Kossuth Lajos neve a közfelfogásban nem személyi név többé, hanem symbolum, hazánk történetének többi nagy napjai symboluma lett. Ezt a symbolumot a személytől elválasztani nem lehet, de megsérteni nem szabad, meg nem engedhető.

Ismeretes olvasóink előtt az utóbbi napok kínos incidense, mi az országház előtt *Lepsényivel* történt. Ugy adtunk le a történetet,

amint kaptuk, mert innen nem láthattuk tisztán a dolgot.

Most úgy tetszik, hogy nem csak hazafias érzés tultengése, de a pártpolitika is erősen bele játszott abba az utcái botrányba, melybe *Lepsényi* úgy látszik csak bele pottyant.

A *Magyar Néplap* ma érkezett száma ez esetről következő értesítést közli, melyet amaz elv alapján, audiatur et altera pars, szó szerint közlünk.

A *Magyar Néplap* mult számában egy hirdetés jelent meg, mely szerint *Zimándy Ignác*nak Kossuth Lajos a világtörténet ítélszéke előtt című könyvét a portó illeték ellenében ingyen ígerte megküldeni a nyomda.

E hirdetés rettenetesen felingerelte különösen a Kossuth pártot. Miért? Mert *Zimándy Ignác* nemrég egy munkát adott ki Kossuth Lajosról Bécsben, németül. (A munka címét nem tudjuk, mert nem ismerjük, nem láttuk.) Ebben a munkában állítólag Kossuth Lajos ellen piszkos, jellemet sértő vádak vannak fölhozva, melyek a kegyeletet bántják. Mikor a fent nevezett hirdetést a Kossuth-párti képviselők a *Magyar Néplap*-ban olvasták, valószínűleg azt hitték, hogy a Kossuthot sértő munkát akarták elterjeszteni a nép között, melyről talán feltették, hogy már magyarul is megjelent. Nem tudjuk, de másként nem képzelhetjük el a fölháborodást. Mert az a könyv, mely hirdette volt s melynek címe: Kossuth Lajos a világtörténet ítélszéke előtt, nem most jelent meg, hanem *harmadfél esztendő előtt* s akkor semmi nagyobb visszatetszést nem szült. A kritika elmondta róla a maga véleményét s azzal vége volt mindennek. S mégis a legélesebb támadást intézték a liberális újságok e hirdetés miatt lapunk szerkesztője *Lepsényi Miklós* ellen. *Lepsényi* erre csak annyit felelt, hogy tévedésben vannak a fölháborodottak, mert az ígért: Kossuth Lajos a világtörténet ítélszéke előtt című könyv már *harmadfél év előtt* jelent meg; nem egy tehát azzal, mely miatt ujabban *Zimándy* annyit támadták s így e könyv szétküldésének nem az a czélja, hogy valakinek kegyelme sértessék.

Mást nem felelt szerkesztőnk, mert hitte, hogy e felvilágosítás elég lesz arra, hogy rosszakaratot ne tételezzenek föl. Pedig mást is felelhetett volna.

Felelhetett volna azt, hogy

1. Ez közönséges hirdetés, mely azon hirlapi részben jelent meg, melynek tartalmáért a gyakorlat szerint nem a szerkesztő felelős, hanem a hirdetés beküldője.

2. E hirdetést *Zimándy* adta be személye-

sen kiadóhivatalunk helyiségében s ő szövegezte.

3. Nem szerkesztőnk vette föl, hanem a kiadóhivatal egyik alkalmazottja, ki a hirdetések gyűjtésével meg van bízva.

4. *Zimándy* szerkesztőnkkel nem beszélt, nem találkozott és soha nem is említette, hogy ilyféle hirdetést föl akar adni.

5. *Lepsényi* nem egyezett bele abba, hogy az ő előfizetőinek ingyen könyvet küldhesse-nek és erre nézve az ő engedélyét senki se kérte ki.

6. Deák Ferencz, ki a hirdetést fölvette, le adta a szedőnek anélkül, hogy a szerkesztőnek mutatta volna.

7. E hirdetést már lapunk 19-ik számába beletették, de akkor a hírek után, mint reklámsor levén beosztva, *Lepsényi Miklós* a revízió-nál észrevette és kidobatta.

8. A 20-ik számban azonban a hirdetési rovatba osztották be. A hirdetéseket pedig nem a szerkesztő korrigálja.

9. A könyv szétküldését nem *Lepsényi*, nem is a szerkesztőség vagy a kiadóhivatal vállalta magára, hanem a nyomda. A nyomda tényeiért pedig csak a nyomdatulajdonos lehet felelős, aki nem alantosa *Lepsényi*nek.

Mindezeket az okokat felsorolhatta volna szerkesztőnk, de nem tette. Nem tette pedig, mert egy erős *függetlenségi férfi*, képviselő, midőn *Lepsényi* a *Zimándy-Zelenyák* hajszá kezdetén csodálkozását fejezte ki előtte, hogy egy könyvön, mely már harmadfél esztendő előtt jelent meg, csak most botránkoznak meg, (*Lepsényi* még akkor nem hallott a Bécsben megjelent könyvről.) *az felelte, hogy a harmadfél év előtt kiadott munka* (címe: Kossuth Lajos a világtörténet ítélszéke előtt) *más, abban nincsenek oly komisszágok.* Ebből tehát nyugodtan következtethette szerkesztőnk azt, hogy teljesen elég lesz védelmül az az egyetlen kijelentés is, hogy az ígert munka nem egy azzal, mely oly nagy zajra adott alkalmat.

De a liberális-lapoknak ez a fölvilágosítás nem volt elég. Ők mindenáron a néppártot akarták szét bontani. Ország-világra szóló zajongást vittek véghez. Retenetes piszkolódásokkal illették *Zichy Nándort* s *Lepsényi Miklóst*. A hirdetésben *Zimándy* azt írja, hogy egy jöltevő főur megbízásából küldi szét könyvét. Ebből következtették, hogy a jöltevő főur *Zichy Nándor* gróf s a minden aljasságra kész lapok oly dühöngő gyűlölettel támadtak *Zichy Nándorra*, ahogy csak az ördög támadhat az ég ellen.

A rágalmak következtében *Lepsényi* hétfőn délután expresse táviratozott *Zimándynak*, hogy azonnal jöjjön be hozzá. Föl akarta hívni,

dön hiába várta a festő jövetelét, a ki előre sohasem tudatá a napot, melyen találkozni fognak, habár többször tett kérdést ez iránt. A festő válasza mindig az volt, hogy nagy elfoglaltsága miatt kirándulási napjai bizonytalanok.

A nyár vége felé járt már, midőn a kép befejezéséhez közeledett. *Ibolyka* remegve gondolt gyakran arra, hogy találkozásuknak lesz-e folytatása az utolsó esetvonások után? De mindig le tudta csendesíteni felizgatott szívét. Hogyne! hiszen a festő többször hangoztatta iránta meleg érzelmeit és legutóbbi találkozásuk alkalmával kilátásba helyezé, hogy majd ősz végével a képkiállítás után, szüleinél látogatást fog tenni. Azóta több hét telt el s *Ibolyka* naponta hiába várta jövetelét. El nem tudta képzelni, hogy mi lehet oka a hosszas távollétnek; de bizalma a festő iránt oly mély volt, hogy szándékosnak nem gondolá kimaradását. Valamely véletlen eset fenforgását hitte gátló okul s a remény szép csillaga mindig azzal biztatá, hogy a legközelebbi napon találkozni fognak s így naponta vidáman indult sétájára.

Az nap reggelén is, a midőn ájulva találták az erdő fái alatt, mosolygó arccal vett bucsut szüleitől s halkan dalolva ment a mező felé. Az érett kalászkok között nem sok virág kínálkozott leszakításra s azért utját tovább folytatá az erdő felé, a melynek szélénél rövid pihenést tartva, kosarába gyűjteni kezdte az illatos tarka virágokat. A festőnél kalandozó gondolatai annyira lekötötték figyelmét, hogy

észre sem vevé, hogy már jól belehaladt az erdő sűrűjébe.

Egyszerre hangok üték meg füleit. Két munkás ember jött beszélgetve az erdő tulsó részéről. *Ibolyka* nem akarva észrevétni magát, egy sűrű facsoporthoz húzódott, a karjára vett Miczit simogatva, hogy el ne árulja ott létüket.

Hirtelen valami különös érzés jött reá: egy megmagyarázhatatlan balsejtelem, kínos előérzet szívet pár pillanatig úgy összeszorítá, hogy torkát folyogatni érezé. Ekkor hallá, a mint a közeledő munkások egyike mondá:

— Hát bizony a nagy urakat is érheti szerencsétlenség, nemcsak a szegény embert.

— És hogy történt a baj? — kérdé a másik.

— Hát úgy, hogy a *Dárday grófnő* jegyese: báró *Rétháty Tivadar*, a ki gyakran járt itt az erdő között fegyver nélkül, tegnap ott fennt a hegyen egy vadászóval találkozott s hogy fölön akarta csipni a tilosban való járását, az fegyverével úgy ledurrantotta, hogy abban a helyben összeesett. A sérteket ugyan kiszedték a testéből, de a mint az orvosok mondják: aligha lábolja ki a betegséget.

— S hogy vették észre a dolgot?

— Az erdőesősz meghallva a lövést, azonnal arra felé indult s a vizsla kutyája hamar rátalált a báróra, de mégis a míg oda ért, nagy vergődések között lehetett a báró, mert mellette szerte hullva valam festékek voltak s

összerongyolódva egy kisasszonynak szépen pingált képe.

Ibolyka egy jajszó nélkül hosszan esett a fák alatt.

Az orvosi műtétnek sikerült feléleszteni mély ájulásából *Ibolykát*, a ki fénytelen szemekkel bambán nézett környezőire és ajkairól megeredt a zagyva beszéd, folyton a báró s grófnő nevét hangoztatva, de oly zavart összevisszaságban, hogy sem a kétségbeesett szülők, sem az orvosok abból tisztára levonni semmit nem tudtak.

Különban csak hátrányára válna a családnak, ha a való tudatára jönnének. *Kovács János*, *Dárday grófnő* atyjának uradalmi tisztartója és mit érne el vele, ha kérdőre vonná *Rétháty Tivadar* bárót, kenyéradójának leendő vejét? . . . Talán állását vesztené az által. Ki kellene hurezolkodnia a megszokott kedves fészekből, a hová még nőtlen korában költözött és új gazda, új állás után néznie, mert *dacára* előhaladt korának, küzdenie kell a létért. *Ibolykán* kívül még három gyermeke van, mind a három fiu s iskoláztatásukra sokat kell költenie.

Az orvosok hosszas megfigyelés után azt konstatálták, hogy — bár mi volt okozója a leányka hirtelen rosszulletének — a baj igen komoly. Ha a testi szervezet képes leendő is ellentálni az enyészetnek, de a lélek világa talán örökre homályban marad.

hogyan jelentse ki: ki az a főúr, akire hirdetésében czélok? s a silány gyanúsítások áradata ellen védje meg Zichy Nándort. Zimándy Ignác azonban az express sürgönyre még csak nem is felelt. Nem jött be se az nap, se másnap, se később. Sőt írásbeli nyilatkozatot se tett s engedte, hogy az ő hirdetése miatt Zichy Nándor tisztas nevét hurcolják meg.

Hát ez bizonyára oly impertinencia, melyet elég erőlyesen megróni nem is lehet.

Ugyan ezen lap szám a következő értesítést közli.

Tudomásul. A mult számban hirdettet Kossuth Lajos a világtörténet ítélszéké előtt című könyvet senkinek se küldjük meg. E czélra hozzánk se pénzt ne utalványozzanak, se bélyegeket ne küldjenek. Az eddigi összegeket vagy visszaküldjük, vagy pedig átadjuk a szerkesztőségnek, hogy a lap előfizetésekép vezessék be. Ahogy tetszik. Erre nézve rövid utasítást kérünk.

Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy *Lepsényi* Miklós országgyűlési képviselő a képviselőház előtt történt támadás miatt *Olay* Lajos és *Pichler* Győző országgyűlési képviselők ellen följelentést tett a főkapitányságnál. A rendőrség áttette pauaszát az ügyészséghez.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Május 29. A gyorsíró-kör Stolcze-ünnepéye. Junius 2-án. A nagyváradi m. k. áll. főreáliskola ifjuság majálisa.

Junius 7. Gimnázisták majálisa a Félix-fürdőben.

Junius 14. Biharmegye központi választmányának ülése d. e. 11 órakor.

Junius 15. Katholikus Kör junialisa a Püspök fürdőben.

Regészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más idöben 50 kr.

* **Apáttá avatás.** Dr. *Bognár* István kanonok, papnöveldei igazgatót, kit ő Felsege nem rég a B. Sz. Máriáról nevezett esztergommegeyi czimz. apáttá méltóztatott legkegyelmebben kinevezni, bibornok püspökünk a bibornoki palota kápolnájában apáttá avatta.

* **A harmadik hid építése.** Nagyvárad város szépezeti és közlekedési szakbizottsága tegnap délután több fontos ügyben tartott ülést. Jelen voltak: Komlóssy József tanácsos elnökle alatt Gyalokay Lajos, Bertsey György, Rendes Vilmos, Hegedüs Géza, Busch Dávid, Dus László és Szüts Dezső jegyző. Dr. Kaza Kálmán indítványt adott be a törvényhatósághoz, a melyben rámutat a Rét városrészt elhagyott állapotára s indítványozza, miszerint mondja ki a törvényhatóság, hogy Széles-utczánál a harmadik hidat mielőbb kiépíti. A bizottság tagjai hosszasan fejtegették a kérdést, különösen azon szempontokból, hogy van-e szükség a harmadik hidra és ha igen, akkor hol a legalkalmasabb pont annak a kiépítésére? Abban állapotok meg, hogy a hidépítést pénzügyi okok miatt ez idő szerint nem vélemezik. Hosszasan vitatkoztak kir. törvényszék épülete környékének rendezése kérdésében. A városi közgyűlés erre a czélra 10 ezer forintot vett fel. Kimondták, hogy József-utczán csak az egyik oldalon építik aszfalttal vagy betonnal a járdát, míg a másik oldalt körözkövel burkolják. A bizottság vélemezzi, hogy három módzat szerint: aszfalt, mükő és betonra írják ki a pályázatot. Majd a pályázat eredményéhez képest határoznak a burkolási anyagra nézve. Ezután helyszíni szemlékre ment ki a bizottság.

* **Kitüntetett festők.** Néhai *Trefort* Ágoston, volt vallás és közoktatásügyi miniszter két érmet alapított a művészek számára, még pedig úgy, hogy az egyiket magyar míg a másikat külföldi művész kapja. Az idei tavaszi

tárlaton azt a nagy aranyérmet, a melyik a hazai művészeknek van szánva báró *Mednyánszky* László nyerte »Hegyi táj« czimben kiállított festményével, a külföldi érmet pedig *Baertsoen* Albert kapta az »Est az Escat« czimű festményeért.

* **Iskola az Apolló-épületben.** Az iskolák építésének a kérdése mind sürgősebb kötelességé lesz Nagyvárad városának. Ujvároson és Várad-Velenczén még egy ideig csak lehet huzni-halasztani a kérdés megoldását, de Várad-Olasziban minden percz égetőbbé teszi a dolog rendezését. Az Apolló-épület ez év augusztus havában felszabadul; a tanács megbizta a főmérnököt, hogy vizsgálja át az épületet, vajjon nem lehetne-e ott elhelyezni ideiglenesen a v.-olaszi-i községi elemi fiu és leányiskolát. *Busch* Dávid főmérnök a megbízásnak már eleget tett s betérjlesztette jelentését. Az épületben tanteremnek megfelelő helyiség nincs. Csupán a Szaniszló-utca felőli rész, a melyben most a törvényszék bünygyi osztálya van, átalakítás mellett négy osztálynak volna elég, tehát a fiu iskolát el lehetne benne helyezni. Az átalakítási költséget 1350 frtra teszi a főmérnök. A leányiskola, a főmérnök szerint maradhatna továbbra is a ref. egyháztól bérelt mai helyén, azonban a tantermeket át kellene alakítani. Nevezetesen a megyeház felőli részen nagy ablakokat kellene vágni.

* **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter *Niedermann* Antal és *Solti* Jenő postatiszteket fogalmazókká kinevezte.

* **Zola nem kapott szavazatot.** A francia akadémiában ma volt a tagválasztás az aumalei herceg és *Henri Meilhac* halálával megüresedett tagsági helyekre. Jelöltek voltak: *Barrail de Saint-Amande*, *Guillaume* és *Daudet* Ernő. Az akadémia az aumalei herceg helyébe huszonkét szavazattal harminczöt közül *Guillaume* o t, a római francia akadémia igazgatóját választotta meg. *Meilhac* helye tovább is üres marad, mert egyik jelölt sem kapott abszolút többséget. *Zola* egyetlen szavazatot sem kapott.

* **Mayr Sándor felebbezése.** A Bazár-szoros kibővítése tárgyában megkísérlett barátságos egyezés *Mayr* Sándor és *Weszlovits* Adolf háztulajdonosokkal nem sikerült, mert az előbbi 200 ezer, utóbbi 100 ezer frtot kért a házáért. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága legutóbb elhatározta, hogy ezekre a házakra a kisajátítás engedélyezését kéri a minisztertől. A közgyűlés ezen határozata ellen *Mayr* Sándor felebbezést nyújtott be a város utján a miniszterhez. A felebbezésben érdekesen okoskodik *Mayr* Sándor. Azt mondja, hogy az egész dolgot csak a színházért erőszakolja a város. Mivel pedig a miniszter színházépítés céljából kisajátítást nem engedélyez és ezt leiratában már ki is mondta, a város megfordította a dolgot: Utcza és köztér céljára akarja a házakat kisajátítani s ha keresztül vitte, akkor a térségre színházat és bérházat épít. Kéri a minisztert, hogy a közgyűlés határozatát oldja fel s a kisajátítást ne engedélyezze.

* **Gárdos felmentve.** *Gárdos* bünygyében ma délben hirdette ki ítéletét a kir. kuria. A hitvesgyilkossággal vádolt mérnököt a legfelsőbb bíróság is — bizonyítékok híján — felmentette s elrendelte, hogy rögtön szabadlábra helyeztessék őt. Indokolásában a kir. táblának megokolására támaszkodik a kuria.

* **Színész-házasság.** Tegnap délután esküdtek meg a ferenczrendiek templomában *Tapolezai* Dezső, a Vigszínház. rokonszenves művésze és *Vizvári* Mariska, a Nemzeti színház fiatal tagja. A templom zsufolásig meg-

telt a színészvilág alakjaival és egyéb ismerősökkel. Ott voltak többek között *Fenyvesy* Ferencz főispán, *Márkus* József főpolgármester, *Gyöngyössy* János miniszteri tanácsos stb. Az esketési szertartást *Tóthfalussy* Béla erzsébetvárosi plébános végezte, aki szép beszédet intézett a fiatal párhoz. A násznagyi tisztet *Karap* Ferencz főrendiházi tag, *Keglevich* István gróf, *Szalay* Péter miniszteri tanácsos és *Festetich* Andor gróf, a Nemzeti színház igazgatója töltötték be. Mialatt a nászmenet a szentéjbe vonult, *Tarnay* Lajos orgonázott, *Szendrői* Lajos, a magyar királyi Operaház tagja pedig saját szerzeménye *Ave* Máriáját énekelte. Esküvő után a násznép hosszú kocsisorban az örömszülők lakására hajtatott, ahol lakoma volt. A fiatal pár nászutra indult.

* **Halálos kimenetelű szerencsétlenség.** Nem mindennapi szerencsétlenség történt Debreczenben. Az egyik üzletben felrobbant egy benzines üveg s attól meggyuladt két embernek a ruhája, akik közül az egyik rövid szenvedés után borzasztó kínok között meg is halt, míg a másikat a gyors segély megmentette. Az esetről a következőket közli tudósítónk: Tegnap reggel kevéssel 7 óra előtt *Parti* Ferencz Kossuth-utczai üzletének raktáruól szolgáló pinczéjében nagy robbanás történt, melynek áldozata lett a pinczébe benzinért lement *Munik* József nevű boltiszolga, ki iszonyatosan összeégett és *Böszörményi* Sándor tanuló, ki vele volt. A szerencsétlenséget gondatlanság idézte elő. *Munik* a súlyos nagy husz literes üveget kivette a szalmafonatu kosárból a tanuló figyelmeztetése daczára és úgy akart tölteni belöle — de az üveg eltörtött — s a benzin *Munikra* ömlött. A kifejlett gázokat a lámpás felrobbantotta s a szerencsétlen *Munik* égő fáklyaként, iszonyatos orditással rohant ki az utcára a pinczéből, előtte menekült *Böszörményi*, ki szintén lángoló ruhával hagyta el a pinczét. A szerencsétlenül jártak egyikét, *Böszörményit*, a *Rosenberg-kávéház*ból kifutott személyzet dunyhákkal, pokróczokkal hirtelenében betakarta s ennek köszönhető, hogy bár ő is nagy sérülést szenvedett, — nem került életébe a gondatlanság. *Munik* boltiszolga azonban életével fizette meg a benzintöltést. A szerencsétleneket ugyanis a közkörházba szállították, hol a borzasztóan összeégett boltiszolga, akinek az egész teste összeégett, úgy, hogy a ruháival foszlányokban esett le a hus testéről, délután 2 órakor óriási kínok között kilehelte lelkét.

* **Kétszáz forintért.** Pécsről írják a következő esetet: *Tauszig* Ernő 20 éves fiatal ember, aki az egyik pécsi borkereskedőnél volt alkalmazásban, a mult héten utazás közben elvesztett 200 frtot, amit a gazdája bizott rá. A pénz elvesztését azonban nem vette mindjárt észre, mert azt hitte, hogy otthon felejtette, haza is ment, azonban a pénzt nem találta meg, amiért annyira kétségbeesett a fiatal ember, hogy megszökött. A rendőrség ennek folytán köröztetését is elrendelte, tegnap pedig megtalálták a városhoz közel lévő erdőben — holtan. A szerencsétlen ember félelmében öngyilkos lett, mint azt a bonczolás megállapította.

* **Küry Klára mint kritikus.** Szegeden hangversenyt rendeztek május elején a fővárosi művészek. A művész-trupp »star«-ja *Küry Klára*. A »Szegedi Napló« kérésére a szeretőre méltó művésznő »Megyünk Szegedre« czim alatt tárczát is írt, melyben utitársait mutatja be. *Takács* Mihályról például elárulja, hogy csak az ő kedvéért megy Szegedre, mert *Misi* — mint *Küry* mondja — valahányszor felszólítják, hogy hangversenyen vegyen részt, először is azt kérdi: »Játszik-e a Klári?« és ha a rendező igennel felel, ő is igent mond, mert ő udvarolni akar *Klárának*. Diósynét, az opera kitünő énekesnőjét, »ezt a fiatal kisasszonyt« mint a társulat mamáját tekinti. De a legszebb bemutatás *Somló Emmának* jutott, aki itt tünt fel városunkban a *Leszkay* társulatnál.

Róla ilyen kritikát ír a diva: És ott lesz az én lelkem édes rokona is: Somló Emma. A legérzőbb, legnagyobb színészi szív és kedély fog önök előtt megszólalni. Valahányszor a sokat czitált Isteni szíkrákról van szó, én mindig önkéntelenül Somló Emmára gondolok. A »Hannele« és az »Ifjuság«-ban ő oly hangokat ismerttet meg velem, aminőket magyar színházban még nem hallottam. Olyan ez a kis leány, mint az aranyhárfa. Ha csak hozzá nyulnak hangzik. Nézzék meg jól ezt a kis fekete leányt, aki nem is szép, ő lesz színészetünk egyik legnagyobb ajakja. Látni fogják az ő igazi, kedves könyeit, hallani fogják mély lelkének poétikus rezgését és szemeknek se fognak hinni, mikor ez a kis tragika ott önök előtt a legvidámabb és legpajkosabb szubretté fog átváltozni, aki énekel piszi gyermekhangjával, parodizál és tánczol és mikor mindezt látták, azt fogják velem mondani, hogy Somló Emma mindent tud.

* **Betegség miatt a halálba.** Szakadáton Ille Tógyerné már 3 év óta betegeskedett, s e miatt mindig gyötörte a bánat. Igen sokszor hetekig nem lehetett hallani a szavát. Tegnapelőtt elküldte a férjét a jegyzőhöz, hogy váltsa munkás igazolványt. Egy óra múlva, mikor az ember haza ment, már halva volt a felesége. A mesterszerendára felakasztotta magát.

* **Mozgalmas élet a Püspök-fürdőben.** A Püspök-fürdő a fürdő szezon előhaladásával mint kedveltebb lesz közönségünk előtt. A pompás telep egyik kiváló vonzereje a híres debreczeni cigánybanda, melynél különb még nem muzsikált a hírneves fürdőben. A közönség kényelmére pompás szórakozások kínálkoznak; ezek között a legújabb a kitűnő lawn tennis pálya. A fürdőkben az igen életre való újítás a massage, svéd gyógy mód, s azonkívül a fürdő árak is tetemesen vannak szállítva. Igen előnyös és olcsó a vasuti menetjeggyel együtt váltott fürdőjegy. Szóval a közönség érdekében mindent meg tesz a bérlet hogy minél kellemesebbé tegye a vendégeknek a fürdözést.

* **Szünet a Pizulus bankban a »Polgári Takarékos Segély-Szövetkezet«** 2-ik évtársulatának befizetése holnap vasárnap — ünnep miatt — elmarad, a 3-ik évtársulatnak befizetése hétfőn d. e. 9—10 óráig teljesítendő.

Stein S. sérvkötő-, kötszer-, gummezikkék, keztü és férfi-divat áruháza Nagyvárad, fő-uteza, Bazár épület. Ajánlja a raktáron levő mindennemű gummi-árakat, uri divatcikket, kalapok, nyakkendők, esernyők és sétatokat, legszebb kivitelben és jutányos árban. Készít mérték után és orvosi rendelre is sérv- és háskötőket, nemkülönben férfi- és női keztüket. Keztü tisztítását gyorsan eszközöl.

TANÚGY.

Az ipartanodai bizottság ülése.

Ragány János elnökle alatt hosszabb tanácskozott tegnap délután az ipartanodai bizottság a városházán.

Jelen voltak: dr. Mártonffy Bogdán, Láng József, dr. Tóth Mihály, ifj. Cser János, Jankovits János, Oó Mihály, Andriska Károly, Szüts Izsó, Rozsly Géza, Békéssy János és Sztarill János.

Az igazgató jelentése kapcsán merültek fel érdekesebb dolgok.

Igy Sztörényi Józsefnek miniszteri tanácsossá és Péterfy Lajosnak orsz. ipariskolai főfelügyelővé történt kinevezetéseik alkalmából örömet fejezte ki a bizottság s üdvözölni fogják őket.

A Rimanóczy Kálmán által ipariskolai tanulók jutalmazására tett alapítvány kamatait eddig olyan növendék kapta, aki úgy az iskolai, mint az ipari előhaladásban kitűnt. Ezután egyik évben a tantestület meghallgatása után az iskolai tanulmányban, a másik évben az ipartestület meghallgatása mellett az ipari tanulmányban kitűnt tanoncoknak adják.

A segédek továbbképző tanfolyamának költségvetésénél hosszabb vita volt. Az igazgató két előirányzatot készített. Egyet 850 frt főösszeggel, a jelenlegi államsegély mellett

s ez visszaesést jelentene a tanfolyam működésében és egy 1900 frt főösszegűt, de ez csak magasabb államsegéllyel állana meg.

Mindkét költségvetést felküldik a miniszterhez s alapos felvilágosítás mellett az államsegély felemelését kérik.

A rendes tanonciskola költségvetése 400 frttal haladja túl az eddigi költségvetést. — Elfogadták.

Fontos tárgya volt még az ülésnek az igazgató javaslata a tanoncok tandijára nézve. Helyteleníti, hogy eddig a téli tanfolyamon 21 frt 9 krt, a rendes tanfolyamon pedig 1 frt 9 krt fizettek tandijban. Az igazságos egyöntetűség szempontjából javasolja, hogy általában 1 frt 50 krtban állapítsák meg a tandij.

Jankovits János, dr. Tóth Mihály ezt nem helyeselték.

Végre is véleményezés végett áttették az igazgató javaslatát az ipartestülethez.

Még néhány apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Vizsgálat a főgymnasiamban. A helybeli premontréi főgymnasiamban a folyó tanévben az I—VII. osztályos magántanulók írásbeli vizsgálatát június hó 21-én és a szóbelit 22-én fogják megtartani. Nagyváradon, 1898. május hó 27-én. Az igazgatóság.

IRODALOM.

— **»Mese-Világ«.** Pünkösdi ruhában jelent meg ennek a közkezdveltségű gyermeklapnak 19-ik száma. Két pompás ujdonság is van benne, egy szindarab »A kis napszámosság«, és egy lővárosi levél, melyben a Mese-Világ fővárosi levelezője Lovati Lati mutatkozik be. Mindjobban gyarapszik az írói gárda és minden újabb egyes, sokakkal ér fel. A képek csinos, tiszta nyomásuak, tárgyak rendszerint igen kedves jelenet a gyermekéletből. A lap előfizetési ára negyedévre 75 kr. Nagyvárad, K. Frankl Mari tőzsdéje, Kereskedelmi Csarnok palota.

SZÍNHÁZ.

A kukta-kisaszony.

Tegnap este került bemutatásra Márkus József 3 felvonásos bohózata, melyhez Szabados Béla irt zenét.

Tele volt a színház nézőközönséggel, mert hát ügyes reklám előzte meg a bemutató előadást. Napokkal előbb járt a híre, hogy a szerzők jelen lesznek a bemutatón, no meg erősen ajánlották a közönség figyelmébe ezt a kitűnő darabot, a melyik a fővárosban olyan nagy sikert aratott.

Hanem, mintha egy kicsit felültünk volna, felelőszózt nagyvárakozásunkban. Sem a darab nem valami elsőrendű, no meg a szerzőkben is volt annyi diplomácia, hogy nem siettek Nagyváradra végignézni, hogy mily nehezen lelkesül az itteni publikum ezen a darabon, a mely jó is, rossz is s a melyet a felsőbb régiók tetszése ápol ugyan, de a bántó feledés csakhamar eltakar majd.

A mese rövid, mint minden divatos bohózatban és harmad rendű szerepet játszik itt is. Arzen gróf (Kassai) a kicsélesap bonvivant, az Angolkirálynő szálló lépcsőjén találkozik Liza grófnővel (Perényi M.), a kit megesókol, mert öltözte után kukta-leánynak tartja, Sőt, hogy tovább szöhesse az édes idyllt, hát beáll Krisztoforó (Vendrei) főszakács mellé alszakácsnak. Az alakosdi játék nagyon jól sikerült volna különben, csak az a baj, hogy a főszakácsnak felesége, Liána (Margó Z.) nem éppen ismeretlen Arzen gróf előtt, még énekeső korából. Így azután az idyll hamar véget ér. A férj féltékenysége ugyan nem ébredt fel, de Arzen-nak minden áron a kürtöbe kell bujni, ahonnan azután korimosan huzzák elő és kilöki. Am ezzel még nincs vége a dolognak, mert arra való a második felvonás, hogy abban új fordulattal lépjen meg a nézők. A kukta leányok helyett hát feltűnik a láthatáron Vuk Leobald nyugalmazott őrnagy (Nyáray) és Piki gróf (Turchányi O.) és ké hölgy alakja,

akiknek ugyan édes kevés közük van a darabhoz, de Vuk jóízű alakja és vastag mondásai, meg a szende Piki gróf első szánpróbalgatója a kalandok terén elég alkalmasak ahhoz, hogy egy felvonáson keresztül jóhangulatot keltsenek, meg derűtséget is.

Hogy egy grófnő, meg egy bárónő mi a manót keresnek egy elegáns Clubban, idegen férfiak között, azt csak Márkus József tudja. Közben azután tiltakozik az immár grófnő kukta-kisaszony a grófnő átmosdott álalszakácsal és fülbemászó kettős után. duellálnak, vitórral, csak azért mert ez is új dolog. Hogy azután végre mégis általános kibékülés és kibékítéssel végződjék a dolog, hát a harmadik felvonásban a gróf kisasszony megkínálja jegygyűrűvel a gróf urat, akiről pedig éppenséggel nincs oka feltenni, hogy a főszakácsnéval, meg a főszakácsal csak a féle platonikus ismeretségben van. Ide kell azután egy angol nótá meg táncz, a kétségbeesett főszakács, hüvelykuj vastagságu hangszólagaival és készen van a finale.

Jó, jó. Bohózatnak megjárja, de láttunk ennél már szellemesebb dolgokat is. Ha kifogyott a puskapor, majd segít a bors, meg a limonádé. Így azután az ellapult bohózatnak erős támasza lett, vagy legalább is kellett volna hogy legyen a zene.

Az első felvonásban azonban szűken láttunk új, meg jó muzsikát. A kaviár kettős eleven, de semmi több. A kukta kisasszony belépőjét agyonverte az erős zene, a kuktaleányok éneke pedig jobb előadást is érdemelt volna. A második felvonásra tartogatta azután a szerző a java dolgokat.

Arzen és Lizi vallató kettőse kitűnő, s ugyanilyen Liána keringője, különösen az utóbbi aratott nagy tetszést, fülbemászó muzsikájával is, no meg csiklandós tartalmával is. A mi azután a harmadik felvonásra maradt, az bizony — kefe. Egyetlen angol dal, meg táncz; de még kuriozumnak is rossz. Sokkal több jót mondhatunk a szereplőkről. Vendrey és Nyáray alakításai egyiránt kitűnők voltak. Margó Z. dalával is meg játékaival is nagyon hálás publikumra talált. Perényi M., ha úgy énekelte volna mindenütt, mint a második felvonásban és úgy játszott volna mindig, mint a harmadik felvonásban, hát bizvást az első sikert érte volna el valamennyi szereplő közül. De hogy végtől-végig bájos volt, azt szívesen elismerjük. Kassay-nak tegnap volt a legjobb estéje. Csak gratulálhatunk neki; énekszámait, meg alakítása is nagyon jók voltak. Kis szerepeiben Váradiné (társalkodónő) és Turchányi semmi kívánni valót sem hagytak. A kitűnő összjáték pedig még egy sokkal rosszabb darabot is megmen-tett volna a bukástól. —i.

SPORT.

Kérelem a kerékpár-egyesület tagjaihoz. Tisztelettel felkérem a »Nagyvárad Kerékpár-Egyesület« tagjait, hogy a pünkösdi verseny-ünnepélyünkre hozzánk érkező vendégek minél imponzánsabb fogadása szempontjából. — f. hó 29-én vasárnap reggel 8 órakor a Sport-téren kerékpáron és egyesületi egyenruhában minél számosabban megjelenni, s a vendégek fogadására alakítandó csapatokban részt venni szíveskedjenek. Rimanóczy Kálmán, I. menet-parancsnok.

Igazságszolgáltatás.

Váltó hamisító földművelő. Még 1895 évben történt, hogy Popovits János földművelő az érmihályfalvi takarékpénztárnál benyújtott egy váltót, amelyen rajta kívül még Orosz József és Orosz Juliánna is alá volt írva. A takarékpénztár leszámította a váltót minden kifogás nélkül, mert Popovits az aláírtak vagyoni állapotát telekkönyvekkel igazolta.

Ezután néhány nappal Popovits a »Nagy-létai takarékpénztárhoz« nyújtott be egy hasonló aláírású váltót, amely azonban csak 75 frtről szólt. Később azután, mikor a váltó lejárt és megújítás hiányából beperelték, akkor sült ki, hogy mind a két váltón hamisítva vannak a nevek s a nyomozás folyamán kiderült, hogy a neveket Popovits János írta oda, úgy az Orosz Józsefét, mint az Orosz Julian-

naét, mindazonáltal senkinek sem velt kára, mert a gazda a pénzt kifizette.

Ezért került a törvényszék elé Popovits, azután a törvényszék előtt is mindent beismert s azzal védekezett, hogy sürgősen pénzre volt szüksége, s mivel senki sem akarta neki a váltót aláírni, azért hamisította az aláírásokat, de ezt nem azért tette, hogy azokat megkárosítsa.

A kihallgatott tanúk hasonlóan vallottak s a tanuvallomásokból kiderült, hogy kára tényleg senkinek sem volt.

A törvényszék ennek alapján a vádlót mindakét váltóhamisításban bűnösnek mondta ki, de tekintetben vette a sok enyhítő körülményt s különösen a vádlott őszinte beismerését s ezért két hónapi fogházra ítélte.

Az ítélet jogerős.

Hűtlen hetes. Farkas József ez év márczius elsején elküldte szolgáját Foez Györgyöt a piacra húsért, azonban a hetes a pénzt elköltötte s azt visszaadni nem tudta. A feljelentés következtében a hetest elfogták, aki harmadika óta vizsgálati fogságban van. A törvényszék tegnap foglalkozott ezzel az ügyvel s a vádlottat két havi fogházra ítélte, amit azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vett s így a szolgát azonnal szabadon bocsájtották.

TAVIRATOK.

Ő Felsége Bécsben.

Bécs, május 27. (Saját tud. táv.)
Ő Felsége a király ma délután ide érkezett és csak szeptemberben fog Budapestre vissza utazni.

A magyar delegátusok zár-ülése.

Budapest, május 27. (Saj. tud. táv.)
A magyar delegátusok zár-ülésén Kállay tudatta a király elismerését, amit Széll Kálmán hódolattal köszönt meg.

Károly nagyherceg látogatása.

Budapest, május 27. (Saj. tud. táv.)
A »Hessisches Volksblatt« szerint Károly nagyherceg leányával május 31-én Laxenburgba utazik Stefánia özvegy trónörökösne látogatására.

Thun gróf utazása.

Bécs, május 27. (Saj. tud. távirata.)
Thun gróf osztrák miniszterelnök ma Budapestre ide vissza érkezett.

Chudy Hugó meghalt.

Budapest, május 27. (Saj. tud. táv.)
Chudy Hugó volt rendőrtanácsos, ki sikasztásért volt elzárva a fogságban ma Sorwadasban meghalt.

A magyar kormány Lipót fgg temetésén.

Budapest, május 27. (Saj. tud. táv.)
Mint a »Bud. Tud.« értesül, néhai Lipót főhercegnek holnap, Bécsben végbenemendő temetésénél a magyar kormányt Fejérváry báró és Wlassics Gyula dr. fogják képviselni.

A háboru.

Budapest, május 27. (Saját tud. táv.)
Madridból sürgönyzik: A »Journal« jelenti: Gamazó kijelentette, hogy igyekezni fog arra, hogy a kormány kebelében minden konfliktus kikerültessek. A járadék megadóztatás kérdését a kormány kedvezőbb időre halasztotta.

KÖZGAZDASÁG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúli« eredeti távirata. —

Gabonatőzsde.

Készáru buzában az irányzat gyenge volt.

Határidők.

Budapest, márcz. 27.

Buza ősze	10.42
Buza tavaszra	13.32
Tengeri	5.60
Rozs ősze	5.62
Zab ősze	5.80

Értéktőzsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, márcz. 27.

Déli vasut	78.—
Rimamurányi	252.3/4
Magyar jelzálog	2251.—
Magyar leszámítoló	63.—
Iparbank	107.—
Budapest közuti	392.1/4
Kereskedelmi bank	104.3/4
Salgótarjáni	622.—
Waggon-kölcsön	244.—
Villamos vasut	272.1/2

Hivatalos arfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898 márcz 27-án.

Magyar aranyjárdék 4%	121.—
Magyar koronajárdék	99.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4%	119.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	109.25
Magyar keleti vasut államkötvény 1875-80	130.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.75
Italméltósági jog megá ítélti kötvény	100.75
Horvát-szlávon földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	157.50
Lisszabon-nyozási és szegedi sorsjegy-kölcsön	139.25
Osztrák járadék papírban	101.75
Osztrák járadék zústben	101.75
Osztrák járadék aranyban	121.—
Osztrák korona járadék	101.75
1860. Osztrák államsorsjegyek	121.—
Osztrák magyar bankrészevény	101.75
Magyar hitelbankrészevény	142.50
Osztrák hitelintézet részvény	190.—
Fá is vista	354.—
20 márkás arany	355.90
Német birodalmi márka	58.80
London viste	120.50
Páris vista	47.60
20 márkás arany	11.78

SZERKESZTOI POSTA.

Erdős. Helyben Második tárczája — sajnálatunkra — nem vált be. Az előbbiben felismert tehetségének nyoma sincs. A humor ugy látszik nem való önnök. Különb ez a théma, egy hátulgombolós ruhájú gyermeknek küzdeme egy kakkal, oly tulságosan naiv, hogy legfeljebb a »Mesevilág« elvasói nevetnének rajta, ha jobb lenne a kidolgozás. Kéziratát szerkesztőségünkben átveheti.

Wohl. Ibi, ubi. Ha Ön tárczát akar írni, miért akar épp' nekünk írni? Hogyha prózát sem tud írni, miért akar épp' verset írni? Hogyha semmi jót sem írhat, miért ír össze ennyi rosszat! Ha szellemes nem tud lenni, miért akar hát ilyen lenni? — Lássá mi is verset írtunk, hogy zöldeges közleményére válaszolhassunk. Nem személyeskedésből, csak ugy mondjuk, hogy Önnök sem kívánhatjuk azt, hogy »lebe wohl«, mert hiszen Ön amugy is »nagyon él«. — Nem becses újságunkban helyeztük el szörnyszülöttét, hanem becstelen papirkosárunkban. Szálljon magába és ne írjon többet semmi olyat, a mi 5 kereskedelmi levelezés hatáskörén túl létező dolgokat érint.

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Evadbérllet 23. szám. Kisbérllet 22. szám
Páratlan. Páros.

Ma szombaton, 1898. május 28-án

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

Másodszor:

Kukta kisasszony.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Márkus József.

Személyek:

Krisztoforó, főszakács az »Angol királynőben« — Vendrey F.
Liána, felesége — Margó Zelmá.

Liza grófnő	Perényi Margit.
Miss O'Neyl, a társalkodónője	Váradyné.
Arzén gróf	Kassai K.
Vuk Leobald, nyugalmazott őrnagy	Nyárai Antal.
Piki gróf	Turbányi Olga.
Didicsev grófnő	Solti Helén.
Palacsinszkyné, báróné	Marosi Adél.
Felix, főpinczér	Leövey Leo.
Misi, kukta fiu	Rózsahegyi Kálmán.

Helyárak mint rendezen.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, vasárnap, 1898. május 29-én:

Délután 4 órakor, fél helyárrakkal:

Robinson.

Regényes színmű 5 felvonásban.

Este 7 órakor, rendes helyárrakkal:

Harmadszor:

bérlletfolyamban.

Kukta kisasszony.

Énekes bohózat 3 felvonásban.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Vizgyógyintézet megnyitás.

Helybeli fürdő-szállodám Körös-parti részében a legnagyobb kényelemmel el látott

vizgyógyintézetet

rendeztem be és azt dr. Fisch Áron orvos ur vezetése mellett f. évi június hó 1-én megnyitom.

Kiváló tisztelettel

Rimanóczy Kálmán.

Legalkalmasabb

BÉRMA-AJÁNDÉK

egy csinos

IMAKÖNYV,

mely dus választékban beszerezhető:

PAUKER DÁNIEL

Szent-László-téri könyvkereskedésében.

Jelzálogkölcst

filoxera által elpusztított szőlők ujonani befásítására 5 1/2%, termő szőlőkre 5%, városi és nagyközségbeli házakra 5 és 6%-ra.

Földbirtokra:

65 évi törlesztésre	4 1/2%
63 1/2 « » » »	4 1/4%
50 évi törlesztésre	5%
30—40 évi törlesztésre	6%
20—30 évi törlesztésre	7% mellett

ajánl és felvilágosítást nyujt 20 kr. válasz bélyeg ellenében

Horváth Ede,
Pilis-Csabán.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, miszerint

A SZENT-LÁSZLÓ (Püspök) gyógyfürdő,

mely 33 R° kénes hévforrásokkal és Artézi-kúttal bír, eddigi fürdő-árait tetemesen leszállítottam, m. p. :

„László-fürdő“ 24 órára . . . 25 krajczár.
 „Erzsébet-fürdő“ 24 órára . . . 35 krajczár.

továbbá a Közuti-vasuton váltott oda- és vissza-utazásra szóló **II. osztályu vasuti jegy egy az „István“ tükör-fürdőre vagy a kádifürdőre szóló fürdő-jegyvel, fürdő-ruhával együtt 1 frt. **

Midőn még a n. é. közönség tudomására hozom, hogy a Püspök gyógyfürdő teljesen a mai kor kívánalmainak megfelelőleg, úgy a **női**, mint a **férfi osztálynál** ujonnan berendezett

massirozó kabinokkal van berendezve,

sétaterekkel, tekepályával, Lawn-Tennys-sel van ellátva. Naponta **KISS BÉLA** debreczeni **első rangu czigány-zenekara** szórakoztatja a t. közönséget.

Ételekről, valamint tisztán kezelt **italokról**, ugyszintén a legpontosabb és legszolidabb kiszolgálásról szintén gondoskodtam.

A n. é. közönség szives látogatását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Czeglédy Sándor, fürdő-bérlő.